

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Історичний факультет
Кафедра соціології

Затверджено

На засіданні кафедри соціології
історичного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.)

Завідувач кафедри _____

д.с.н., проф. Пачковський Ю.Ф.

Силабус з навчальної дисципліни

«Історія соціології»,

**що викладається в межах ОПІ Бізнес-соціологія, ОПІ Прикладна
соціологія**

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів

зі спеціальності 054 Соціологія

Львів 2024

Назва курсу	Історія соціології
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська, 1 Львів 79000, Україна
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	історичний факультет, кафедра соціології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 соціальні та поведінкові науки; 054 соціологія
Викладачі курсу	Лапан Тетяна Дмитрівна, к.іст. н., доцент кафедри соціології
Контактна інформація викладачів	Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, ауд. 318 tetianalap@yahoo.com tetyana.lapan@lnu.edu.ua Сторінка викладача: https://clio.lnu.edu.ua/en/employee/lapan-tetiana-dmytrivna Контактний тел. +38 (097) 5486012
Консультації по курсу відбуваються	Консультації з навчальної дисципліни відбуваються згідно розкладу на історичному факультеті, кафедра соціології, ауд. 318 у день проведення аудиторних занять або за додатковою попередньою домовленістю. Також можливі онлайн консультації через засоби віддаленого відео- й аудіозв'язку та листування на електронну адресу викладача
Сторінка курсу	https://clio.lnu.edu.ua/course/istoriia-sotsioloohii-1-semestr
Інформація про курс	«Історія соціології» є базовою нормативною дисципліною у системі професійної підготовки соціологів, яка має за мету сформувати і структурувати загальний обсяг знань студентів про історію розвитку соціології як науки. «Історія соціології» систематизує знання про виникнення, основні етапи розвитку, історичні форми та напрями соціологічного знання. Курс спрямований на формування у студентів здатності до аналітичного та критичного мислення й застосування набутих знань в аналізі актуальних подій суспільного життя. Незалежно від того, що соціологія стала окремою науковою дисципліною в сер. XIX ст., суспільство й до цього було об'єктом соціального пізнання. Знання про суспільство, його функціонування та зміни накопичувалися у філософських та історичних трактатах, у творах політиків і юристів, богословів і моралістів. У широкому значенні до предмета історії соціології відносять вивчення теоретичних уявлень про суспільство, які передували виникненню соціології як науки. Предметом навчальної дисципліни «Історія соціології. Частина I. Передісторія соціології» є дослідження процесу виокремлення знання про суспільство із загальнолюдського досвіду

	<p>формування наукової теорії, яка перебуває у стані постійного розвитку і змін.</p> <p>У навчальній дисципліні проаналізовано протосоціологічні ідеї мислителів стародавнього світу, середніх віків, нового часу/доби модерну, особливості виникнення соціології як окремої науки. Значну увагу приділено аналізу наукових концепцій засновників світової соціології і основних напрямів теоретичної соціології та емпіричних досліджень др. пол. XIX ст. Предметом навчальної дисципліни «Історія соціології» є зародження, становлення та основні тенденції розвитку соціології як науки; дослідження процесу виокремлення знання про суспільство із загальнолюдського досвіду формування наукової теорії, яка перебуває у стані постійного розвитку і змін.</p>
<p>Коротка анотація курсу</p>	<p>Навчальна дисципліна «Історія соціології. Частина I. Передісторія соціології» є нормативною навчальною дисципліною, розробленою для освітньо-професійних програм бакалаврського рівня «Прикладна соціологія», «Бізнес-соціологія» зі спеціальності 054 «Соціологія», яка викладається у першому семестрі в обсязі 3.5 кредитів за Європейською Кредитною Трансферною Системою (ECTS)</p>
<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Мета навчальної дисципліни полягає у тому, щоб сформувати у майбутніх соціологів знання про основні періоди та етапи, тенденції, закономірності становлення і розвитку світової соціологічної думки. Навчальна дисципліна побудована таким чином, щоб у «Частині I. Передісторія соціології» розглянути соціально-економічні, політичні, культурні та інтелектуальні процеси в Західній Європі до сер. XIX ст. та здійснити аналіз їхнього впливу на становлення і розвиток соціології. Метою курсу є формування і розширення основних знань студентів про ранній етап становлення соціальної думки часів протосоціології (передісторії соціології).</p> <p>Основні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. сформувати і розширити основні знання студентів про ранній етап становлення соціальної думки часів протосоціології (передісторії соціології); 2. сформувати знання про становлення та розвиток пізнання соціальних явищ та процесів; 3. виявити специфіку історико-соціологічного дослідження; 4. з'ясувати етапи становлення і розвитку соціології як науки; 5. оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології; 6. аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації; 7. вміти застосовувати отримані знання до аналізу соціальних змін, що відбуваються в Україні та світі; 8. з'ясувати основні соціологічні традиції та шляхи їх

	<p>формування;</p> <p>9. здійснити аналіз і дати характеристику представників різних напрямків і наукових шкіл; вміти здійснювати критичний аналіз основних праць цього періоду ІС.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Штомпка П. Соціологія. Аналіз суспільства. Львів: Колір ПРО, 2020. 800 с. 2.Гуменюк Л.Й. Соціологія: Хрестоматія (від першоджерел до сучасності). У 2-х томах. Т.1. Львів: ЛьвДУВС, 2019. [Електронний ресурс] 3.Гуменюк Л.Й. Соціологія: Хрестоматія (від першоджерел до сучасності). У 2-х томах. Т.2 Львів: ЛьвДУВС, 2019. [Електронний ресурс] 4.Історія соціології: навчальний посібник / За ред. І.П. Руценка. Х.: ТОВ «Планета-Прінт», 2017. 432 с. 5.Історія соціології (у 2-х кн.) [Електронний ресурс]: навчальний посібник / О. А. Рахманов, С. С. Бульбенюк, Ю. М. Манелюк. К.: КНЕУ, 2017. 279 с. 6.Теоретики світової соціології: життя та творчий спадок (Путівник портретною галереєю Інституту соціології НАН України); за ред. акад. НАН України, проф., д.е.н. В.Ворони. Київ: Інститут соціології НАН України, 2015. 301 с. 7.Кононов І. Ф. Теоретична соціологія. Курс лекцій. Том 1. Соціальність та її форми: підручник для студ. вищ. навч. закл. / І. Ф. Кононов; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Луганськ: Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2013. 576 с. 8.Кононов І. Ф. Теоретична соціологія. Курс лекцій. Том 2. Сучасні суспільства: структури та процеси: підручник для студ. вищ. навч. закл. / І. Ф. Кононов; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Луганськ: Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2013. 336 с. 9.Ручка А., Танчер В. Курс історії теоретичної соціології. Київ, 1995. 223 с. 10.Захарченко М., Погорілий О. Історія соціології (від античності до початкуXX ст.) К.: Либідь, 1993. 336 с. 11.Култаєва М.Д., Навроцький О.І., Шеремет І.І. Європейська теоретична соціологія XX – XXI століття /Навчальний посібник /М.Д. Култаєва, О.І. Навроцький, І.І. Шеремет. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна, 2013. 372 с. 12.Погорілий О. І. Соціологічна думка XX століття. Навч. посібник. К.: Либідь, 1996. 224 с. 13. Еліас Н. Процес цивілізації. Соціогенетичні і психогенетичні дослідження. К.: Альтернативи. 2003. 672 с.

Додаткова

1. Августин Святий. Сповідь / Пер. з лат. Ю. Мушака. 2-е вид. К.: Основи, 1997. 320 с.
2. Арістотель. Політика / Пер. з давньогр. О. Кислюк. К.: Основи, 2000. 238 с.
3. Гоббс Т. Левіафан, або Суть, будова і повноваження держави церковної та цивільної / Наук. ред. Т. Польська; Пер. з англ. Р. Димерець. К.: Дух і Літера, 2000. 600 с.
4. Демократія. Антологія / Упоряд. О. Проценко. К.: Смолоскип, 2005. – XXVIII- 1108 с.
5. Консерватизм: Антологія / Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. К.: Смолоскип, 1998. 598 с.
6. Лібералізм: Антологія / Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. – К.: Смолоскип, 2002. X-1126 с.
7. Лок Джон. Два трактати про врядування / Пер. з англ. О. Терех, Р. Димерець. К.: Основи, 2001. 264 с.
8. Мак'явеллі Н. Флорентійські хроніки. Державець / Пер. з іт. А. Перепада. К.: Основи, 1998. 492 с.
9. Мальтус Т.Р. Дослідження закону народонаселення / Пер. з англ. В. Шовкун. К.: Основи, 1998. 535 с.
10. Мор Т. Утопія / Пер. з латин. К.: Дніпро, 1988. 206 с.
11. Націоналізм. Антологія / Упор. О. Проценко, В. Лісовий. К.: Смолоскип, 2000. 869 с.
12. Платон. Держава / Пер. з давньогр. Д. Коваль. К.: Основи, 2000. 335 с.
13. Платон. Діалоги / Пер. з давньогр. Н. Кобів та ін.; Перед. В. Кондзьолки. К.: Основи, 1995. 394 с.
14. Руссо Ж. - Ж. Про суспільну угоду, або Принципи політичного права / Пер. з фр. О. І. Хома. К.: PORT-ROJAL, 2001. 348 с.
15. Токвіль Алексіс де. Давній порядок і революція / З фр. пер. Г. Філіпчук. К.: Юніверс, 2000. 224 с.
16. Токвіль Алексіс де. Про демократію в Америці. У двох томах / Пер. з фр. Г. Філіпчука та М. Москаленка. Передмова А. Шардена. К.: Вид. дім "Всесвіт" 2000. 590 с.
17. Гіденс Е. Соціологія / Пер. з англ. В. Шовкун, А. Олійник; Наук. ред. О. Іваненко. К. : Основи, 1999. 726 с.
18. Мартинов А. Історична соціологія чи соціологія історії? // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2004. № 3. С. 179-185.
19. Черниш Н.Й. Соціологія. Курс лекцій. Видання четверте, доповнене і перероблене. Львів: Кальварія, 2004. 544 с.
20. Енциклопедія [Текст] / Укладач В.Г. Городяненко. К.: Академвидав, 2008. 456 с.
21. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Історична соціологія» / уклад. І. В. Пятницькова. Вінниця: ДонНУ імені

	<p>Василя Стуса, 2021. 52 с.</p> <p>22. Настояща К.В. Обряд, ритуал, норма і правило: компаративний аналіз образів зв'язку і теорії практик // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. 2019. №3 (42). Соціологічні науки. С.81-91.</p> <p>23. Пержун В.В. Історична соціологія: становлення і розвиток в контексті соціокультурного буття ХХ ст. // Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. Випуск 3/4 (27/28) 2015. С.66-70</p> <p>Інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інститут соціології НАНУ https://i-soc.com.ua/ 2. Київський міжнародний інститут соціології http://www.kiis.com.ua/ 3. Соціологічна асоціація України http://www.sau.kiev.ua/ 4. American Sociological Association http://www.asanet.org/ 5. European Sociological Association http://www.europeansociology.org/ 6. International Sociological Association http://www.isasociology.org/ 7. Соціологія: теорія, методи, маркетинг https://isnasu.org.ua/publish/journal/ 8. Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи» https://periodicals.karazin.ua/ssms/index 9. Архів Всеукраїнського соціологічного часопису «СВОЄ» https://svoje.wordpress.com/archive/ 10. Вісник КПІ ім. Ігоря Сікорського. Соціологія. Політологія. Право http://www.socio-journal.kpi.kiev.ua/
Тривалість курсу	105 год.
Обсяг курсу	64 год. аудиторних занять. З них 32 год. лекцій, 32 год. семінарських занять, 41 год. самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>У результаті успішного проходження навчальної дисципліни студент(ка) набуде загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності, що сприятимуть формуванню відповідних результатів навчання:</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК09. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:</p> <p>СК01. Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним</p>

	<p>апаратом соціології</p> <p>СК02. Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій</p> <p>СК03. Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому</p> <p>СК06. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації</p> <p>Результати навчання:</p> <p>РН1. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.</p> <p>РН2. Розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми.</p> <p>РН3. Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі.</p> <p>РН4. Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач.</p> <p>РН8. Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури.</p>
Ключові слова	теорія, наукова теорія, соціальні теорії, концепції, концепти, соціологічні теорії, соціальне, суспільство, соціальна реальність, Античність, Просвітництво, Модерний час, секуляризація, позитивізм, марксизм, еволюціонізм, психологізм, натуралістичні школи в соціології, еволюція, революція, зміни, соціальна статика, соціальна динаміка, формації, детермінізм, історична соціологія, типи суспільств
Формат курсу	Очний
Теми	Детально див. Додаток «Схему курсу»**
Підсумковий контроль	Іспит в кінці семестру (письмова компонента)
Пререквізити	Вступ до спеціальності
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватись під час викладання курсу	Презентації, лекції, обговорення, дискусії, консультації (індивідуальні і групові), круглі столи, рольові ситуації, обговорення основних ідей видатних соціологів, аналіз фільмів, відеороликів, пошукова робота, опрацювання, наукової літератури, джерел за темою дослідження, індивідуальні творчі завдання, самостійна робота, консультування, самоосвіта, дискусія, студентська конференція
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер з доступом до Інтернет
Критерії оцінювання	Оцінювання проводиться за 100 бальною шкалою: 50 балів – робота у семестрі і 50 балів за іспит. За роботу в семестрі бали нараховуються за таким співвідношенням (яке відповідає виконанню індивідуальних завдань):

Поточний контроль: опитування, виступи на практичних заняттях (усний контроль участі студентів у дискусіях, доповнення, презентації); практична перевірка результатів виконання індивідуальних завдань самостійної роботи; письмовий контроль письмових робіт.

- практичні/самостійні: 15 % семестрової оцінки; максимальна кількість 15 балів
- індивідуальні самостійні роботи: 15 % семестрової оцінки; максимальна кількість 15 балів
- індивідуальні презентації: 20 % семестрової оцінки; максимальна кількість 20 балів

Самостійна робота студентів, що відбувається під керівництвом викладача, має досить різноманітні форми: конспектування першоджерел, підготовка есе, доповідей, організація круглих столів, ділових та ситуативних ігор і т.ін. Студенти матимуть можливість працювати індивідуально та в командах над тематичними доповідями і презентаціями. Оцінювання знань студентів проводиться протягом семестру за такими видами робіт:

- активність студента на занятті (усні виступи, відповіді, доповнення, групове обговорення, доповіді, участь в дискусіях, дебати, аналіз фільмів, відеороликів) – 5 балів (максимально може отримати 15 балів за семестр);
- письмові роботи (підсумкова письмова контрольна робота, рецензія на першоджерело, написання есе) – 5 балів (максимально може отримати 15 балів);
- захист презентацій індивідуальних, колективних проєктів, наукова міні-конференція – (максимальна кількість балів 20).

Участь у дискусіях (усно) на семінарських заняттях (0-5 балів)

Контрольні роботи (0 - 5 балів)

Рецензія на першоджерело (0 - 7 балів)

Науково-пошукова робота і підготовка доповіді (0-7 балів)

Написання есе (0-5 балів)

Аналіз фільмів, відеороликів (0 - 5 балів)

Індивідуальне завдання - презентація (0-7 балів)

Створення колективних проєктів (0 -10 балів)

Наукова міні-конференція «Віртуальний науковий симпозіум учених засновників соціологів» (0 до 10 балів)

Академічна доброчесність: очікується, що роботи студентів будуть оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, втручання в роботу інших студентів є характеристиками академічної недоброчесності. Виявлення ознак цього є підставою для незарахування тієї або іншої роботи студента викладачем, незалежно

	<p>від масштабів плагіату чи обману. Відповідно, жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі практичні заняття курсу та інформують викладача про неможливість відвідати заняття. Студенти зобов'язані дотримуватися всіх термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених навчальною дисципліною для їх виконання та своєчасного оцінювання.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані в поточному навчанні, бали за індивідуальні презентації та письмові роботи, завдання самостійної роботи. При цьому, обов'язково враховуються присутність на заняттях й активність студента під час практичного заняття.</p>
<p>Питання до екзамену</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет історії соціології та критерії її періодизації. 2. Мета, завдання, межі історії соціології. 3. Методологічні проблеми періодизації історії соціології. 4. Школи в соціології. 5. Історія соціології та історична соціологія. 6. Основні напрями дослідження історичної соціології. 7. Класифікація історичних типів суспільств. 8. Загальна характеристика архаїчного суспільства. 9. Антропосоціогенез. Перші спільноти людей. 10. Глобальні революції у розвитку людських суспільств. 11. Основні характеристики традиційного суспільства. 12. Основні характеристики індустріального суспільства. 13. Основні характеристики постіндустріального суспільства. 14. Розвиток соціального знання Стародавнього світу. 15. Соціально-філософські проблеми суспільства і соціального пізнання античного світу. 16. Соціально-філософські погляди Платона. 17. Соціально-філософське вчення Аристотеля. 18. Августин Блаженний: християнська картина соціальної історії. 19. Соціальні утопії Т. Мора і Т. Кампанелли. 20. Становлення елементів соціологічного знання (Н. Макіавеллі, Ж. Боден, Г. Гроцій). 21. Теорії «природного права» і «суспільного договору» у розвитку передісторії соціології. 22. Просвітництво як історична епоха. Проблема громадянського суспільства в німецькому ідеалізмі (Гегель) 23. Особливості французького Просвітництва. Соціально-політичне вчення Ш. Л. Монтеск'є. 24. Соціологічні ідеї консерватизму. 25. Соціальне питання й утопічний соціалізм.

	<p>26. А. Токвіль про демократію як суспільний лад.</p> <p>27. Соціологічні ідеї лібералізму.</p> <p>28. Позитивізм у соціології ХІХ ст.</p> <p>29. Концепція А. Сен-Сімона.</p> <p>30. Причини, передумови виникнення соціології.</p> <p>31. О. Конт про місце соціології у системі наук та про методи соціології.</p> <p>32. Соціальна статика та динаміка у соціології О. Конта. Учення О. Конта про три стадії соціального прогресу.</p> <p>33. Загальна характеристика соціологічного натуралізму.</p> <p>34. Органістична школа у соціології.</p> <p>35. Вчення Г. Спенсера про соціальні інститути.</p> <p>36. Характеристика військового та промислового типів суспільства Г. Спенсера.</p> <p>37. Соціал-дарвінізм про основні фактори соціального життя.</p> <p>38. Расово-антропологічна школа у соціологічній думці ХІХ – поч. ХХ ст.</p> <p>39. Географічний напрям у соціологічній думці ХІХ – поч. ХХ ст.</p> <p>40. Теорія К. Маркса про суспільно-економічні формації.</p> <p>41. Вчення К. Маркса про боротьбу класів як рушійну силу історії.</p> <p>42. Психологічний напрям у соціології к. ХІХ – поч. ХХ ст.</p> <p>43. Теорія наслідування Г. Тарда</p> <p>44. Соціально-психологічна теорія Г. Лебона.</p> <p>45. Розвиток емпіричних досліджень в ХІХ.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенні курсу.

Додаток.

Схема курсу «Історія соціології. Частина I. Передісторія/Протосоціологія»

Тиж. / год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література / Ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
1 тиж./ 6.5 год.	<p>Вступ до історії соціології</p> <p>Тема 1. Проблеми формування теоретичного знання в соціології.</p> <p><i>Соціологія як наукове знання про суспільство. Специфіка соціологічного пізнання</i></p> <p><i>Соціологічна уява Особливості соціологічного мислення та призначення соціології Соціологія і здоровий глузд. Об'єкт і предмет соціології та історії соціології.</i></p>	<p>Вступ до навчальної дисципліни.</p> <p>Лекція-дискусія</p> <p>Семінар.</p> <p>усні виступи, відповіді, доповнення, групове обговорення, участь в дискусіях, дебати, виконання самостійної роботи, есе</p>	<p>Основна: 1, 4, 9</p> <p>Додаткова: 17, 20</p> <p>Інтернет-джерела: 1, 3, 4, 5, 6</p>	<p>Самостійна робота – 2.5 год.</p> <p>опрацювання літератури та джерел за темою.</p> <p><u>Завдання для дискусії на занятті:</u></p> <p>1. За допомогою соціологічної уяви охарактеризуйте проблеми, які окреслює «соціологія кави» (Е.Гіденс).</p> <p>2.Що, на Вашу думку, вивчає соціологія? А що вивчає історія соціології?</p> <p>3.Розкрийте суть поняття „соціальне”. Охарактеризуйте природничі та соціальні фактори</p>	<p>1-й тиждень</p>

				<p>життя суспільства.</p> <p>4. Назвіть ключові поняття, що характеризують соціальне життя.</p> <p>5. У чому суть історії соціології і чи існують межі соціології та історії соціології?</p> <p>6. Наведіть приклади, коли сучасній молодій людині необхідні уміння абстрагуватись від упереджених міркувань про суспільне життя.</p> <p>Самостійна робота над завданням.</p> <p>«Мій літак отримав пошкодження під час перельоту. Я і ще декілька людей, які вижили опинилися на безлюдному острові. Моє завдання полягає у тому, щоб відтворити суспільні відносини. Яким чином я б відновлював(ла)</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>суспільство? З чого би я розпочав(ла) свою роботу?»</p> <p>Письмовий аналіз фільму «Володар мух», 1990 р. (або художній фільм із відповідної проблематики, на вибір студента)</p> <p>Підготуйте есе за темою «Для чого сучасній молодій людині соціологічні знання».</p>	
<p>2 тиж./ 6.5 год.</p>	<p>Тема 2. Критерії періодизації та етапи розвитку соціології</p> <p><i>Методологічні проблеми періодизації історії соціології та можливі критерії виділення періодів в історико-соціологічному процесі. Основні підходи до аналізу історико-соціологічного процесу: хронологічний, проблемний, національний, персоніфікований. Школи в історії соціології. Роль визначних соціологів у процесі розвитку історії соціології. Історія західної соціальної думки як «драма ідей». Зростання зацікавленості історією соціології.</i></p>	<p>Лекція-діалог</p> <p>Семінар.</p> <p>усні виступи, відповіді, доповнення, групове обговорення, участь в дискусіях, дебати, виконання самостійної роботи</p>	<p>Основна: 4, 5</p> <p>Додаткова: 17</p>	<p>Самостійна робота – 2.5 год.</p> <p>опрацювання літератури та джерел за темою.</p> <p>Перегляньте сайт Інституту соціології НАН України. Яка тематика наукових пошуків інституту? Які провідні вчені-соціологи сучасності у ньому працюють?</p>	<p>2-й тиждень</p>

<p>3 тиж./ 6.5 год.</p>	<p>Тема 3. Історія соціології та історична соціологія <i>Соціологія, історія та історична соціологія. Історія соціології та історична соціологія. Метод ретроспективного аналізу. Соціальний час: досвід історичного та аналітичного підходу. Джерела та характер суспільного розвитку. Соціологія у процесі самопізнання суспільства.</i></p>	<p>Тематична лекція Семинар Круглий стіл «Переваги та недоліки життя в традиційному, індустріальному та постіндустріальному суспільстві»</p>	<p>Основна: 1 Додаткова: 17 Інтернет-джерела: 7-10</p>	<p>Самостійна робота – 2.5 год. опрацювання літератури та джерел за темою. Завдання для дискусії на занятті: 1. Проблема типології суспільств в теоретичній соціології. 2. Ранні прості та складні традиційні суспільства. 3. Ознаки і властивості індустріального суспільства. 4. Науково-технічна революція і постіндустріальне суспільство. 5. Протосоціологічна концепція соціального прогресу. 6. Поясніть концепцію соціального прогресу та її недоліки 7. Соціетальні теорії соціальних змін (еволюція як</p>	<p>3-й тиждень</p>
------------------------------------	---	---	---	---	---------------------------

				<p>об'єктивна програма)</p> <p>8. Теорії, засновані на людському факторі (прогрес є функцією розвитку інтелекту людини).</p> <p>9. Культурологічні теорії соціальної динаміки. Теорії модернізації і проблема країн „третього світу”.</p> <p>10. Форми соціальних змін: інноваційний розвиток, соціальні процеси, революції.</p> <p>11. Чим відрізняється лінійна схема історичного розвитку від циклічної?</p> <p>12. Поясніть, чому соціальні зміни призводять до травматичних наслідків</p> <p>13. Наведіть приклади травматичних соціальних змін на рівні груп, соціальних інститутів, соціальних процесів</p>	
4 тиж./	Тема 4. Антропосоціобіологічна	Проблемна лекція	Основна: 1, 13	Самостійна робота –	4-й

6.5 год.	<p>еволюція суспільства. Системний підхід до суспільства в соціології.</p> <p>Типи суспільств</p> <p><i>Проблема антропосоціогенезу. Біологічне та соціальне в людині. Соціологічні теорії походження та еволюції людини. Основні аспекти співвідношення людини і суспільства. Основні концепції суспільства (натуралістична концепція, ідеалістична концепція, матеріалістичне розуміння історії). Системний підхід до суспільства в соціології. Типологія суспільств. Аграрне (традиційне), індустріальне, постіндустріальне суспільства та їхні специфічні особливості. Риси трьох типів суспільств у порівняльному контексті.</i></p>	<p>Семинар.</p> <p>Презентація групових проєктів студентів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз архаїчного суспільства. 2. Аналіз традиційного суспільства. 3. Аналіз індустріального суспільства. 4. Аналіз постіндустріального суспільства. 5. «Студентство та його соціальна роль у суспільствах різного типу». 	Додаткова: 17	<p>2.5 год.</p> <p><u>Завдання для дискусії на занятті:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть основні теорії або пояснення стосовно причин сумісного існування людей у суспільствах. 2. Сполучені Штати за останні 200 років перетворились з відсталої аграрної країни на індустріальну, а тепер перетворюються в інформаційне суспільство. За той самий час спільнота пігмеїв БаМбуті у лісах Центральної Африки майже не змінилася. Чому? 3. Чому історично перші суспільства ми називаємо «простими»? 4. У чому відмінність між простими і складними суспільствами? На які 	тиждень
----------	---	---	---------------	---	---------

				<p>ознаки слід звернути увагу при їхній характеристиці?</p> <p>5. Які основні відмінності традиційного і індустріального суспільств?</p> <p>6. Як пов'язані науково-технічна революція і постіндустріальне суспільство?</p> <p>7. Визначте, до якого типу відноситься українське суспільство?</p> <p>8. У чому полягає проблема типології суспільств в теоретичній соціології?</p> <p>9. До якого типу належить українське суспільство?</p> <p>10. Г. Ленські, що проводив порівняльні дослідження в різних суспільствах, виявив, що нерівність</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>у примітивних суспільствах має незначний характер; найбільша диференціація притаманна аграрним і традиційним суспільствам; у сучасних індустріальних та постіндустріальних суспільствах існує менша нерівність, ніж в аграрних та традиційних суспільствах. Спробуйте пояснити виявлену американським соціологом тенденцію.</p> <p>11. «Чим примітивніше суспільство, тим більше схожості між індивідами, що складають його» (Е.Дюркгайм. Метод соціології). Як ви розумієте цей вислів?</p>	
5 тиж./	Тема 5. Античні філософи про суспільний устрій, соціальну	Лекція-дискусія	Основна: 2, 3, 4, 5, 10	Самостійна робота – 2.5 год.	5-й тиждень

6.5 год.	<p>поведінку й державу</p> <p><i>Соціальний зміст міфологічних уявлень і епосу. Політична та соціальна думка Стародавнього Сходу. Переписи населення, соціальна стратифікація суспільств, форми соціальної організації праці.</i></p> <p><i>Поняття суспільства в античній спадщині. Організація суспільного життя в античному полісі. Елементи соціального знання в античну епоху. Генеза і структура соціальної утопії. Утопія і античне розуміння рівності. Платон: епоха і особисте життя. Платон про правильні й неправильні форми полісного устрою. Учення про ідеальну державу. Генеза поняття суспільства і політичного панування у Платона.</i></p> <p><i>Соціальна філософія Аристотеля. Аристотель: раціональні моделі соціального порядку. Проблематика найкращої форми соціального порядку. Аристотель про типи соціальних утворень та про правильні і спотворені форми полісного життя. Закон і справедливість. Соціальний хаос. Соціальна несправедливість.</i></p>	<p>Семинар</p> <p>усні виступи, відповіді, доповнення, групове обговорення, участь в дискусіях, дебати, виконання індивідуального завдання</p>	<p>Додаткова: 2, 4, 5, 6, 12, 13</p>	<p>Завдання для дискусії на занятті:</p> <p>1. У часи Арістотеля й Платона вищий клас був наділений величезними привілеями, він постійно зловживав своєю владою. А що відбувається сьогодні? На Ваш погляд, що-небудь змінилося в цьому питанні за дві з половиною тисячі років?</p> <p>2. Питання про приватну власність порушувалося в історії соціальної думки неодноразово. Багато мислителів вважали її джерелом нерівності й соціального зла, пропонуючи скасувати її. А що Ви думаєте із цього приводу? Чи покращатися взаємини між людьми, якщо приватну власність замінити суспільною? Аргументуйте свою точку зору.</p>	<p>Ь</p>
----------	---	---	---	--	-----------------

				<p>3. Існують дві протилежні точки зору на бідність. Одні вважають: чим більше багатих, тим більше жебраків. Інші заперечують: чим більше багатих, тим багатше населення в цілому, отже, менше бідних і нужденних. А як думаєте Ви? Обґрунтуйте свою точку зору.</p> <p>4. Соціологи спостерігають зміну престижу різних професійних груп. Деякі професійні групи, які раніше мали високий престиж, але виявились погано адаптованими до ринкової економіки, „опустилися” нижче по соціальній драбині. Ступінь престижу інших соціальних груп, навпаки, значно зріс. Наведіть приклади професійних груп, чий престиж</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>значно змінився останнім часом. Охарактеризуйте ці зміни.</p> <p>5. Чому в Україні бідні постійно бідні, і звідки беруться мільйонери і мільярдери?</p> <p>Індивідуальне завдання - презентація</p> <p><i>«Формування уявлення у дитини про базові структурні елементи соціального життя через казку».</i></p> <p><u>Для виконання роботи необхідно виконати наступні завдання:</u></p> <p>1)Опишіть основні риси соціальної диференціації, канали та типи мобільності та маргінальності у казці.</p> <p>2) Опишіть соціальні статуси та ролі, їх типи та наявні рольові конфлікти у казці.</p> <p>3)Охарактеризуйте</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>соціальні спільності та групи.</p> <p>4) Вкажіть на соціальні дії, зв'язки та відносини, які присутні у казці. Опишіть їх типи.</p> <p>5) Опишіть соціальні норми та цінності, знання та технології, що присутні у казці, за змістом якої Ви виконуєте індивідуальне завдання.</p> <p>6) Поясніть, до якого типу культури належить казка як культурний феномен. Знайдіть присутні в ній символи.</p> <p>7) Охарактеризуйте особистості, що присутні у казці, за змістом якої Ви виконуєте індивідуальне завдання.</p> <p>8) Охарактеризуйте процес соціалізації</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>головних героїв казці</p> <p>9) Охарактеризуйте девіантні вчинки головних героїв у казці.</p> <p>10) Охарактеризуйте типи та форми соціального контролю, які описані у казці.</p>	
<p>6 тиж./ 6.5 год.</p>	<p>Тема 6. Соціальні думки релігійного і світського змісту у середньовіччі <i>Вплив християнства на західну цивілізацію і культуру. Зміна в світогляді і перехід до християнства. Соціально-нормативна основа християнського світогляду. Вчення Августина Блаженного про два гради і сенс історії. Поняття природного права у ранній християнській думці: Августин. Соціальні погляди Томи Аквінського. Природне право у концепції Томи Аквінського</i></p>	<p>Лекція-дискусія Семінар Гра-дискусія за темою «Модель ідеального суспільства»</p>	<p>Основна: 2, 3, 4, 5, 10 Додаткова: 1, 4, 5, 6, 22 Інтернет-джерела: 7, 8, 9, 10</p>	<p>Самостійна робота – 2.5 год. опрацювання літератури та джерел за темою. Підготуйте есе за темою: 1.«Чому в сучасних розвинених суспільствах існує бідність» 2. «У чому сенс секуляризації у суспільстві»</p>	<p>6-й тиждень</p>
<p>7 тиж./ 6.5 год.</p>	<p>Тема 7. Протосоціологічні ідеї епохи Просвітництва <i>Формування гуманізму. Переорієнтація світогляду із держави</i></p>	<p>Проблемна лекція Семінар</p>	<p>Основна: 2, 3, 4, 5, 6, 10</p>	<p>Самостійна робота – 2.5 год. Групова робота</p>	<p>7-й тиждень</p>

<p><i>як організму на особистість. Значення творчості гуманістів. Вплив античного спадку на епоху Відродження. Ідеал людини і громадянина в італійському Відродженні. Соціальні утопії доби Відродження: Т. Мор (1478-1535) і Т. Кампанелла (1568-1639).</i></p> <p><i>Н. Макіавелі (1469-1527) про форми і методи державного правління. “Князь” - нарис політичної соціології. Праця Макіавеллі “Роздуми на I декаду Тіта Лівія”.</i></p> <p><i>Раціоналізм, емпіризм, натуралізм – основні засади соціальної філософії Нового часу. Зміна світоглядної парадигми. Розвиток ідей природного права і суспільного становища людства: ідеї Гобса і Лока.</i></p> <p><i>Соціологічний номіналізм і соціальна атомізація суспільства. Новий поворот у розвитку поняття суспільства. Ідеї Д. Юма і А. Сміта.</i></p> <p><i>Соціальні погляди епохи Просвітництва. Географічний детермінізм Ш. Л. Монтеस्क’є (1689-1755). Соціальні погляди у концепції Ж. Ж. Руссо (1712-1778). Дж. Віко (1668-1744): циклічна динаміка соціальної історії. Тюрго і Кондорсе: утвердження ідеї прогресу у соціальній</i></p>	<p>групова робота</p>	<p>Додаткова: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 14</p>	<p>1. За допомогою закону нерівномірного розвитку народів поясніть відмінність у темпах розвитку промислової революції в різних країнах і регіонах. Які перетворення запізнювалися, зокрема, в Україні?</p> <p>2. У чому полягає подібність і відмінність двох процесів – урбанізації та індустріалізації? Знайдіть плюси й мінуси кожного з них.</p> <p>3. Назвіть та охарактеризуйте фактори, які сприяють поширенню секуляризації в сучасному суспільстві.</p> <p>4. Порівняйте погляди сучасників, якими були Н.Макіавеллі, Т.Мор, Т.Кампанелла на суспільство, закони, якими воно</p>	
---	-----------------------	--	--	--

	<p><i>думці Нового часу. Філософія історії.</i></p> <p><i>Соціальні ідеї німецької класичної філософії. Г. Гегель (1770-1831): макросоціологія історичних форм громадянського суспільства і держави. Ідеї Канта.</i></p> <p><i>Розвиток емпіричних, демографічних і статистичних досліджень у XVII-XIX ст.</i></p>			<p>керується, місце та роль особи</p> <p>5. Чи можлива «війна всіх проти всіх». Це інтелектуальна фікція чи можлива соціальна дійсність.</p> <p>Напишіть есе на тему: «Інтегративна та дезінтегративна функції релігії в сучасному українському суспільстві»</p>	
<p>8 тиж./ 6.5 год.</p>	<p>Тема 8. Соціологічні ідеї консерватизму, лібералізму та утопічного соціалізму</p> <p><i>Поняття “консерватизм”. Загальна характеристика доктрини консерватизму. Форми та види консерватизму. Основні ідеї консерватизму. Представники. Процес становлення доктрини українського консерватизму. Неоконсерватизм. Напрямки та представники неоконсерватизму.</i></p> <p><i>Соціальні ідеї лібералізму</i></p> <p><i>Життєвий шлях А. Токвіля. Токвіль про демократію як суспільний лад. Об’єкт і метод дослідження. Типи суспільства і</i></p>	<p>Лекція-дискусія</p> <p>Семінар</p> <p>групова робота</p>	<p>Основна: 4, 5, 6</p> <p>Додаткова: 4, 5, 6, 11, 15, 16</p> <p>Інтернет-джерела: 7-10</p>	<p>Самостійна робота – 2.5 год.</p> <p>Групова робота</p> <p>1.3 лібералізацією статевих відносин, що спостерігається останнім часом в Україні, пов’язаний ранній початок статевого життя підлітків при низькій культурі статевого виховання. Нижній поріг початку статевих відносин в Україні знизився до 12–13</p>	<p>8-й тиждень</p>

	<p>соціальний розвиток. Демократичне суспільство і новий деспотизм. Теорія утилітаризму Дж. Бентама. Методологічне та правове-конституційне обґрунтування лібералізму Дж. Ст. Мілем.</p> <p>Основні ідеї утопічного соціалізму. Основні етапи розвитку наряду. Характерні риси. Соціальне питання й утопічний соціалізм. Сен-Сімон: ідея раціональної організації соціальної системи.</p>			<p>років.</p> <p>Проаналізуйте можливі соціальні наслідки цих процесів.</p> <p>2. Охарактеризуйте проблеми легітимності влади і третього стану у суспільстві.</p>	
<p>9 тиж./ 6.5 год.</p>	<p>Тема 9. Попередники О.Конта та передумови виникнення соціології в XIX ст.</p> <p>Передумови виникнення соціології (історичні, соціально-інституційні, соціально-культурні). Взаємовідносини Клода Анрі де Рувруа Сен-Сімона та Огюста Конта. Взаємопроникнення ідей. Значення індустріального розвитку суспільства. Еволюційно-натуралістична парадигма і її роль у розвитку соціології</p>	<p>Тематична лекція</p> <p>Семінар</p> <p>дискусія на основі доповіді</p>	<p>Основна: 1, 4, 5, 9, 10</p> <p>Додаткова: 17, 19</p>	<p>Самостійна робота – 2.5 год.</p> <p>опрацювання літератури та джерел за темою.</p> <p>Проведіть науково-пошукову роботу і підготуйте доповідь: «Клод Анрі де Сен-Сімон і зародження соціології».</p>	<p>9-й тиждень</p>
<p>10 тиж./ 6.5 год.</p>	<p>Тема 10. Виникнення та становлення соціології як науки. Соціологічний позитивізм</p> <p>О. Конт: зародження соціології. Курс позитивної філософії: класифікація наук і предмет соціології.</p>	<p>Проблемна лекція</p> <p>Семінар</p> <p>дискусія на основі доповіді</p>	<p>Основна: 4, 5, 6, 9</p> <p>Додаткова: 17, 19</p> <p>Інтернет-джерела: 7-10</p>	<p>Самостійна робота – 2.5 год.</p> <p>опрацювання літератури та джерел за темою.</p>	<p>10-й тиждень</p>

	<p><i>Завдання соціології: аналіз законів соціального буття у його організаційних формах і процесах розвитку. Соціологія як загальна теорія побудови і розвитку суспільства. Метод і принципи соціології. О. Конт про соціальний факт, соціальну статистику і соціальну динаміку. Класифікація наук. Закон трьох стадій інтелектуального розвитку. Концепція соціального прогресу. Систематизація людської моралі. Зріст соціального відчуття. О. Конт про методологічні проблеми науки, принципи дослідження, про роль методів спостереження, експерименту, порівняння та історичного аналізу.</i></p> <p><i>Сильні і слабкі сторони соціологічної концепції О. Конта. Оцінка і переоцінка ідей О. Конта в історії соціології. Д. Міль продовжувач ідей Конта.</i></p>			<p>Проведіть науково-пошукову роботу і підготуйте доповідь: «Джон Стюарт Міль. Етичний утилітаризм».</p>	
<p>11 тиж./ 6.5 год.</p>	<p>Тема 11. Соціологічна концепція марксизму <i>Життєвий шлях, наукова і громадська діяльність К. Маркса (1818-1883) і Ф. Енгельса (1820-1895). Теоретичні джерела соціології марксизму. Вчення про суспільство як результат людської діяльності.</i></p>	<p>Тематична лекція Семінар (дискусія)</p>	<p>Основна: 6, 7, 8 Додаткова: 19, 20 Інтернет-джерела: 7-10</p>	<p>Самостійна робота – 2.5 год. опрацювання літератури та джерел за темою. Напишіть есе на тему: «Моє ставлення до теорії</p>	<p>11-й тиждень</p>

	<p><i>Поняття «способу виробництва». Вчення про відчуження, форми його прояву і його причини. Матеріалістичне розуміння історії. Суспільно-історичний процес як процес зміни суспільно-історичних формацій. Поняття суспільно-економічної формації, «базису» і «надбудови». Типи формацій і динаміка їх змін. Класи і класова будова як рушійна сила історичного розвитку. Історична місія пролетаріату. Конфлікт як джерело розвитку і необхідність революції. Соціальна революція як вища форма класової боротьби. Поняття ідеології і «товарного фетишизму». Суспільна свідомість і її основні форми. Дослідження Ф.Енгельса становища робітничого класу в Англії. Вплив марксизму на політичне життя, ідеологію та суспільні науки XIX – XX ст. Критика марксизму</i></p>			К. Маркса та до марксизму»	
<p>12 тиж./ 6.5 год.</p>	<p>Тема 12. Натуралістичні школи у соціології др. пол. XIX – поч. XX ст.</p> <p>Еволюціонізм в соціології. Загальна характеристика соціологічного еволюціонізму. Суспільство як організм і надорганічний агрегат. Спільне і</p>	<p>Лекція-дискусія Семінар (групова робота)</p>	<p>Основна: 4, 5, 10 Додаткова: 4, 5, 6</p>	<p>Самостійна робота – 2.5 год. опрацювання літератури та джерел за темою. Групова робота Криза натурсоціології</p>	<p>12-й тиждень</p>

<p><i>відмінне між суспільством і організмом. Проблема еволюції і соціального прогресу. Характеристика соціального організму через функції. Виділення функцій: «регулятивної», «розподільчої». Поняття соціального інституту. Військовий і промисловий типи суспільств. Аналіз проблеми соціального контролю. Роль і місце страху. «Страх перед живими» підтримує держава, «страх перед мертвими» підтримує церква. Г. Спенсер “Основи соціології” Значення соціологічного доробку Г. Спенсера. Оцінка ідей Спенсера в контексті інших соціологічних шкіл і напрямків.</i></p> <p>Соціал-дарвінізм.</p> <p><i>Передумови виникнення напряму. Основні фактори соціального життя – природний відбір і боротьба за існування. Індивідуальна і групова боротьба. Расово-антропологічна школа. Антропосоціологія. Становлення соціобіологічної проблематики.</i></p> <p>Географічний напрямок у соціологічній думці XIX ст. Роль фізичного середовища, вплив ландшафту на розвиток суспільства. Геополітика. Соціальна екологія.</p>			<p>кін. XIX – поч. XX ст.: причини, передумови, наслідки для соціології.</p> <p>Рецензія на першоджерело</p>	
---	--	--	--	--

<p>13 тиж./ 6.5 год.</p>	<p>Тема 13. Психологічний напрям у соціології у к. XIX - поч. XX ст.</p> <p><i>Передумови виникнення психологічного напрямку в соціології. Криза натуралізму в соціології. Основні концепції психологічного напрямку у соціології: «психологія народів»; «психологія натовпу»; теорія наслідування; еволюційно-психологічний напрямок в американській соціології; інстинктивізм. Психологічний еволюціонізм Л.Ф. Уорда. Розвиток суспільства як частини космічної еволюції. Соціальні сили. Ф. Гідінс. Суспільство як продукт асоціації. Суспільство як організація. Вага цивілізованості суспільства: приписні статуси і статуси, які досягаються</i></p> <p><i>Інстинктивізм - прагнення та імпульси як основа соціальних процесів</i></p> <p><i>Інстинктивізм У. Мак-Даугала. Значення психологічного напрямку для подальшого розвитку соціологічної теорії.</i></p>	<p>Тематична лекція</p> <p>Семінар (дискусія)</p>	<p>Основна: 4, 5, 10</p> <p>Додаткова: 19, 20</p> <p>Інтернет-джерела: 7-10</p>	<p>Самостійна робота – 2.5 год.</p> <p>опрацювання літератури та джерел за темою.</p> <p>Напишіть есе на тему: «Чи впливає менталітет українця на становлення нової української державності?»</p> <p>Рецензія на першоджерело</p>	<p>13-й тиждень</p>
<p>14 тиж./ 6.5 год.</p>	<p>Тема 14. Зародження соціології масового суспільства</p> <p><i>Соціологічна (соціально-психологічна) теорія Г. Лебона. Натовп і публіка. Типи натовпів. Поняття</i></p>	<p>Тематична лекція</p> <p>Семінар</p> <p>групова робота</p>	<p>Основна: 2, 3, 4, 5, 10</p> <p>Додаткова: 4, 5, 6, 11</p> <p>Інтернет-джерела: 7-10</p>	<p>Самостійна робота – 2.5 год.</p> <p>опрацювання літератури та джерел за темою.</p>	<p>14-й тиждень</p>

	<p>публіки. Соціалізм як ідеологічний вираз психології натовпу</p> <p>Вчення Г. Тарда про наслідування як основний тип соціального зв'язку. Інновації і наслідування. Звичай і мода. Суспільство як продукт взаємодії індивідуальної свідомості. Засвоєння людьми вірувань, переконань, намірів. Соціальна (колективна) психологія як основа соціології (відмінність - психологія індивіда). Психологічний механізм уподібнення як ключ до пояснення соціальної поведінки. Види наслідування: мода і звичай.</p>			<p>Групова робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які історичні процеси і події сприяли становленню масового суспільства? 2. Яка роль еліти, вождів в рамках концепції масового суспільства? 3. Чому «масове» суспільство розглядалося соціологами як прояв кризи цілісності? 4. Які ознаки нації характеризують її як інтегруючий фактор суспільства? 	
<p>15 тиж./ 6.5 год.</p>	<p>Тема 15. Розвиток емпіричних досліджень в XIX ст.</p> <p><i>Зародження і перші етапи існування емпіричної соціології. Поняття емпіричної соціології та її співвідношення з теоретичною соціологією. Європейська емпірична соціологія в XIX на поч. XX ст. Витоки французької емпіричної соціології. "Політична арифметика" і соціально-статистичні дослідження до сер. XIX</i></p>	<p>Тематична лекція</p> <p>Семінар</p> <p>дискусія на основі доповідей</p>	<p>Основна: 4, 5</p> <p>Інтернет-джерела: 4, 5, 6</p>	<p>Самостійна робота – 2.5 год.</p> <p>опрацювання літератури та джерел за темою.</p> <p>Підготуйте коротку доповідь:</p> <p>1. Л.А.Кетле про статистичні закономірності</p>	<p>15-й тиждень</p>

	<i>ст. в Англії. Логічне обґрунтування Мілем соціології як теоретичної та емпіричної науки. Піонери масових соціальних обстежень в Англії. Державознавство, статистика і ранні соціальні обстеження у Німеччині.</i>			соціальних явищ. 2.Емпіричні дослідження Ле Пле. 3.Розвиток соціології у Львові у к.ХІХ ст. Підготуйте есе на тему: «Найбільш близькі для мене ідеї засновників соціології»	
16 тиж./ 7.5 год.	Тема 16. Значення періоду передісторії соціології для подальшого становлення соціологічної теорії	<i>Студентська міні-конференція «Віртуальний науковий симпозіум учених засновників соціологів».</i>	Основна: 4, 6, 10 Додаткова: 20	Самостійна робота – 3.5 год. Науково-пошукова робота Студенти створюють групи (не більше 3 осіб у групі). Група обирає собі за бажанням постать ученого одного з напрямів соціології ХІХ ст. Вибравши дослідника, студент має: 1.вказати на загальні характеристики напрямку, які представляє учений; 2. викласти основні	16-й тиждень

				<p>теоретичні положення ученого у соціології і у суміжних дисциплінах;</p> <p>3.взяти участь у дискусії, відстоюючи теоретичні положення з основних проблем соціології ученого;</p> <p>4.проаналізувати, які теоретичні надбання і чому до сьогодні вони не втратили своєї актуальності (бажано показати актуальність дослідницьких питань учених ХІХ ст. на основі прикладів сучасного життя).</p> <p>5.продемонструвати відеоматеріал щодо біографії вченого чи його теорії;</p> <p>6. звернути увагу на цитати вченого, його влучні висловлювання, крилаті фрази.</p> <p>теоретичні надбання періоду протосоціології і до</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>сьогодні не втратили своєї актуальності. Для того, щоб виконати дане завдання спробуйте самостійно підібрати наукові джерела.</p> <p>Для роботи можна використати самостійно підібрані джерела:</p> <p>енциклопедичні словники інші довідкові видання, а також Інтернет-ресурс.</p> <p>Підготуйте таблицю: „Видатні вчені-соціологи”</p> <p>за такою схемою:</p> <ul style="list-style-type: none">а) коротка характеристика епохи вченого і країни проживання;б) біографічні дані;в) основні теоретичні погляди;г) особисте ставлення до ідей ученого.	
--	--	--	--	---	--